

Raadsvoorstel

Gemeente Lansingerland

Onderwerp	Regiovisie Jeugdhulp Rijnmond
Portefeuillehouder	Leon Hoek
Registratienummer	BR2500095
Datum raad	26/02/2026

Gevraagde beslissing:

De Regiovisie Jeugdhulp Rijnmond 2026-2030 (I25.21845) vast te stellen.

0. Samenvatting

De dertien gemeenten die de Gemeenschappelijke Regeling Jeugdhulp Rijnmond (GRJR) vormen hebben gezamenlijk een Regiovisie over de regionale specialistische jeugdhulp geschreven. De visie is dan ook een stuk van de dertien gemeenteraden. De Regiovisie Jeugdhulp Rijnmond 2026-2030 voldoet aan de eisen die de Wet verbetering beschikbaarheid jeugdzorg stelt aan visies van jeugdhulpregio's en is geschreven in lijn met de Hervormingsagenda Jeugd en het Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming. Met de Regiovisie Jeugdhulp Rijnmond 2026-2030 actualiseren we de koers die in 2020 is ingezet. We blijven inzetten op nabije en passende hulp, en verscherpen de keuzes vanwege maatschappelijke ontwikkelingen om zo de jeugdhulp toekomstbestendig te organiseren. De regiovisie stelt het kader voor de inkoop van de regionale specialistische jeugdhulp per 2029. De Regiovisie is een visie van de gemeenten en wordt ter vaststelling aan de dertien gemeenteraden voorgelegd.

1. Aanleiding/ context met tijdlijn

Er zijn vijf hoofdredenen om de regiovisie te actualiseren en te komen tot de Regiovisie Jeugdhulp Rijnmond 2026-2030. Ten eerste zijn er landelijke agenda's en wetgeving. Namelijk de Hervormingsagenda Jeugd en het Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming. Daarnaast wordt de Jeugdwet gewijzigd met de Wet verbetering beschikbaarheid jeugdzorg en daarmee worden jeugdhulpregio's verplicht hun regiovisie aan een aantal eisen te laten voldoen (meer toelichting in de paragraaf juridische aspecten). Ten tweede zien we maatschappelijke en inhoudelijke uitdagingen in de samenleving, zoals individualisering, prestatiedruk en sociale media. Deze trends hebben effect op de (vraag naar en inzet van) jeugdhulp. Dit vraagt om een visie hoe de jeugdhulp zich verhoudt tot deze trends en hiermee kan omgaan. Ten derde vraagt de toename van zorggebruik om een visie op de jeugdhulp en hoe we voorkomen dat zorg de standaardoplossing bij problematiek wordt. Daarmee samenhangend is de vierde reden de groeiende druk op middelen, wat vraagt om prioritering. Het personeel in de zorg, de gezinnen en de financiën van gemeenten staan onder grote druk. Ten vijfde start er per 2029 een nieuwe regionale inkoop en met deze visie zorgen we dat de inkoop aansluit op onze ambities als regio.

Met de vorige regiovisie uit 2020 hebben de gemeenteraden gekozen om de beweging naar nabije en passende zorg in te zetten. We stellen de raden voor deze beweging vast te houden en tegelijkertijd vragen de vijf ontwikkelingen hierboven om een aanscherping. Daarom is de regiovisie Jeugdhulp Rijnmond 2020-2026 een actualisatie van de visie uit 2020. Zo zijn de gemeenten in de regio koersvast en maken we ruimte voor scherpere keuzes. Dit is in lijn met de aanbevelingen van het rekenkamerrapport over de GRJR en de specialistische jeugdhulp. In dit rapport beveelt de rekenkamer aan om de gekozen lijn te handhaven (in de context van het rekenkameronderzoek gaat het om het inkoopmodel), maar wel meer beheersmaatregelen te nemen en te blijven zoeken naar manieren om kostenstijging tegen te gaan.

2. Maatschappelijk effect

Het beoogde effect van de regiovisie is dat de dertien gemeenteraden gezamenlijk sturen op het zo gezond en kansrijk mogelijk opgroeien van onze jeugdigen met steun vanuit de sociaalpedagogische basis om hen heen, en op een regio waar specialistische hulp nabij en passend is als het echt nodig is. Onderdeel daarvan is dat wij in Rijnmond een regio willen zijn waar jeugdigen zo thuis mogelijk opgroeien, met minder specialistische regionale jeugdhulp, minder uithuisplaatsingen en waar kinderen verbonden blijven aan hun school. Samen met de regiogemeenten, jeugdhulpaanbieders en overige partners committeren wij ons aan deze ambitie. De regiovisie biedt een koers voor hoe we de jeugdhulp via de GRJR organiseren en de beslissingen die we de komende vier jaar gezamenlijk maken. Gemeenten kiezen hiermee voor meer sturing op (de effectiviteit van) het systeem van de regionale specialistische jeugdhulp. Ook is het een leidraad voor de inkoopstrategie voor de inkoop die per 2029 ingaat. Daarmee willen we de jeugdhulp toekomstbestendig organiseren, zodat jeugdigen en ouders in Lansingerland die specialistische regionale jeugdhulp nodig hebben kunnen rekenen op hulp die nabij, passend en toekomstbestendig is georganiseerd.

Dit beoogd maatschappelijk effect pas binnen de koers van het lokale beleidsplan Kansrijk Opgroeien 2025-2028. Ook bij dit lokale beleidsplan zetten we in op specialistische jeugdhulp voor kinderen die dat echt nodig hebben en op meer ondersteuning in de sociaalpedagogische basis en vanuit het eigen netwerk.

3. Argumenten

1.1 Met de Regiovisie Jeugdhulp Rijnmond 2026-2030 dragen we bij aan een nabije, passende en toekomstbestendig jeugdhulp

Met deze regiovisie zetten de dertien gemeenten samen in op hulp die aansluit op het dagelijkse leven van een jeugdige en gezin en het lokale aanbod in de gemeente. De hulp moet effectief en efficiënt zijn door in te gaan op de daadwerkelijke behoeften in het gezin. Passende hulp is niet altijd jeugdhulp, maar als het wél jeugdhulp is dan is die zorg nabij en passend. Daarnaast moet het jeugdhulpsysteem toekomstbestendig zijn. De schaarste en druk op gezinnen, professionals en financiën vraagt om duidelijkere prioriteiten. Deze regiovisie geeft de koers voor deze prioritering.

1.2 De Regiovisie Jeugdhulp Rijnmond 2026-2030 legt de koers vast zoals besproken op de beeldvorming 1 oktober 2025

Op 1 oktober 2025 hebben Capelle aan den IJssel, Krimpen aan den IJssel en Lansingerland gezamenlijk een beeldvormende avond gehouden voor de drie gemeenteraden over het hoofdlijnenbericht (concept van de regiovisie). De punten die de Lansingerlandse raad aandroeg - zoals de overgang als jeugdigen achttien jaar worden, de benoeming van geloofsgemeenschappen bij de sociaalpedagogische basis en het opnemen van een verduidelijking over de term lokale teams - zijn aangepast in de regiovisie.

1.3 De regiovisie sluit aan op ons lokale beleidsplan Kansrijk Opgroeien 2025-2028

In ons lokale Lansingerlandse beleidsplan Kansrijk Opgroeien hebben we vastgesteld dat de meest kwetsbare jeugdigen toegang moeten hebben tot de schaarse hulp. In ons lokale beleidsplan willen dat bereiken door de sociaalpedagogische basis te versterken, zodat gezinnen zelf met hulp van hun sociale netwerk en de sociaalpedagogische basis kunnen omgaan met hun ondersteuningsvraag. Dit is in lijn met wat de Regiovisie Jeugdhulp Rijnmond 2026-2030 beoogt, namelijk minder specialistische zorg zodat deze beschikbaar is voor de gezinnen die de hulp het hardst nodig hebben en jeugdigen altijd verbonden houden met hun sociaalpedagogische basis. Verder hebben we in ons lokale beleidsplan vastgesteld dat

onze rol als overheid is om koersvast en betrouwbaar te zijn. De regiovisie is bewust geen volledige koerswijziging; we kiezen voor een actualisatie van de regiovisie Nabij en Passend om zo de ingezette beweging en koers vast te houden.

1.4 De regiovisie is breed afgestemd met stakeholders

De inhoud van de regiovisie is middels verschillende sessies besproken met ervaringsdeskundige jeugdigen en ouders, jeugdhulpaanbieders, gecertificeerde instellingen, vertegenwoordigers van het onderwijs, Veilig Thuis Rotterdam Rijnmond, de Raad voor de Kinderbescherming, het Algemeen Bestuur van de GRJR en gemeenteraden. De opmerkingen van deze stakeholders zijn (waar mogelijk) verwerkt.

1.5 De visie voldoet aan de eisen van de Wet verbetering beschikbaarheid jeugdzorg

De wet verplicht jeugdhulpregio's zoals de regio Rijnmond om een regiovisie op te stellen. Met de Regiovisie Jeugdhulp Rijnmond 2026-2030 voldoet onze regio aan deze verplichting. De elementen die volgens de wet moeten terugkomen in de visie zijn opgenomen.

1.6 De visie sluit aan op de uitgangspunten voor de doorontwikkeling van het lokale team voor het sociaal domein in Lansingerland

In de regiovisie benadrukken we het belang van een sterk lokaal team dat regie voert in casussen en beschikt over de benodigde expertise. De regiovisie sluit hiermee aan bij de landelijke beweging die we ook in Lansingerland hebben ingezet (zie uitgangspuntennotitie T25.06751). Deze landelijke beweging komt voort uit het Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming en de Hervormingsagenda Jeugd.

4. Kanttekeningen

1.1 De Regiovisie Jeugdhulp Rijnmond 2026-2030 stelt randvoorwaarden waar de gemeenten zelf verantwoordelijkheid voor dragen

In de regiovisie staat dat we willen bereiken dat minder jeugdigen en ouders afhankelijk zijn van regionale specialistische jeugdhulp. Een randvoorwaarde voor deze beweging is een sterke sociaal-pedagogische basis in de gemeente. In de regiovisie staat "Preventie, lokale jeugdhulp en het lokale team, bestaanszekerheid, maatschappelijke ondersteuning, en het versterken van de basisvoorzieningen zijn hierbij randvoorwaarden waar elke gemeente een eigen verantwoordelijkheid voor draagt.". De regiovisie of het uitvoeringsplan organiseert deze preventie of lokale jeugdhulp niet, want hierover beslist de individuele gemeente en niet het collectief van de dertien gemeenten. Het is aan de gemeente zelf om deze randvoorwaarden te organiseren op een manier die past in de lokale context en aansluit bij de regionale beweging. Lansingerland is lokaal al bezig met deze randvoorwaarden als onderdeel van onze eigen lokale Opgave Jeugdhulp en het project van de lokale teams.

1.2 De beweging van de Regiovisie Jeugdhulp Rijnmond 2026-2030 vraagt om sterke lokale voorzieningen

In de regiovisie staat dat we het aantal jeugdigen en ouders dat afhankelijk is van regionale specialistische jeugdhulp willen verminderen. Om dat te realiseren is een randvoorwaarde dat gemeenten de sociaalpedagogische basis zo hebben ingericht dat gezinnen vanuit zelfredzaamheid hun hulpvraag aankunnen, waar nodig met ondersteuning hun eigen netwerk of van de lokale sociaalpedagogische basis. Onze gemeente is zelf aan zet om die sociaalpedagogische basis te organiseren. Een sterke sociaalpedagogische basis is in lijn met het Lansingerlandse beleidsplan Kansrijk Opgroeien. Dit wordt niet met de dertien gemeenten of GRJR georganiseerd.

1.3 Investerings in de sociaalpedagogische basis voorzieningen worden volledig lokaal worden bekostigd

Gemeente bepalen zelf over de lokale voorzieningen van de sociaalpedagogische basis en dragen ook de lasten zelf. Er zijn hier geen regionale gelden voor. We sturen met de regiovisie wel op minder kosten voor de regionale specialistische zorg. Er kan een verschuiving van kosten plaatsvinden als gevolg van het implementeren van het uitvoeringsplan dat volgt op de regiovisie. Bijvoorbeeld van de regionale specialistische jeugdhulp naar het voorliggende veld, de Wmo of lokale jeugdhulp.

1.4 Het is onzeker in hoeverre de beweging van minder regionale specialistische jeugdhulp wordt gerealiseerd

De regiovisie wil inzetten op een daling van het aantal gezinnen in de regionale specialistische jeugdhulp en de hoeveelheid zorg. In de regio Rijnmond zien we echter - in lijn met de landelijke trend - een toename in de hoeveelheid en kosten van de jeugdhulp. Het is onzeker in hoeverre de beoogde beweging van de regiovisie te realiseren is. Tegelijkertijd is er geen visie die kan garanderen dat een stabilisatie van de kosten optreedt.

5. Financiële consequenties met dekkingsvoorstel

De regiovisie zet in op een vermindering van de inzet van specialistische regionale jeugdhulp en daarmee op een stabilisatie van de kosten. Hoewel de regiovisie zelf geen directe financiële verplichtingen oplevert, bevat de visie randvoorwaarden waar we lokaal aan moeten voldoen om die stabilisatie van regionale kosten te realiseren. Een sterk lokaal preventief aanbod, lokale jeugdhulp, lokale teams, zorg voor bestaanszekerheid, maatschappelijke ondersteuning en het versterken van basisvoorzieningen zijn randvoorwaarden om de beweging van minder (kosten op) specialistische regionale jeugdhulp te realiseren. Echter is het aan de gemeente zelf om te besluiten in hoeverre Lansingerland hierin investeert. De regiovisie stelt hieraan geen verplichtingen en heeft daarmee geen directe financiële gevolgen voor deze lokale uitgaven.

Andere indirecte financiële gevolgen van de regiovisie zien we per 2029, wanneer de GRJR de regionale specialistische jeugdhulp opnieuw inkoopt. In 2026 zet de GRJR de eerste stappen voor de nieuwe inkoopperiode middels een inkoopstrategie. De regiovisie biedt een richting voor deze zorg, zodat de inkoop en de bijbehorende strategie aansluiten op de gezamenlijke ambities. De regiovisie is het kader voor de nieuwe inkoop per 2029. De visie benoemt duidelijker opdrachtgeverschap en wijst op de bestaande en toenemende druk op personeel, aanbod en beschikbaarheid. Hogere tarieven en toename in complexe casuïstiek zijn reële risico's. Op dit moment is dit nog onduidelijk omdat de inkoop nog onvoldoende is uitgewerkt.

6. Juridische aspecten

Met het wetsvoorstel Wet verbetering beschikbaarheid jeugdzorg wijzigt de wetgever de Jeugdwet, de Wet marktordening gezondheidszorg en enkele andere wetten. Hiermee wil de wetgever bevorderen dat jeugdhulp en gecertificeerde instellingen voor de uitvoering van kinderschermingsmaatregelen en jeugdreclassering steeds voldoende beschikbaar zijn. Het wetsvoorstel heeft ook als doel om de Hervormingsagenda Jeugd uit te werken. Verder verplicht het wetsvoorstel jeugdhulpregio's een regiovisie vast te stellen. Met het actualiseren van de regiovisie wordt aan die verplichting voldaan.

De Wet verbetering beschikbaarheid jeugdhulp verplicht jeugdhulpregio's om volgende thema's uit te werken in de regiovisie:

- Aanpak wachttijden;
- Bovenregionale samenwerking, waaronder de af- en ombouw van de gesloten jeugdhulp;
- Regionale alternatieven voor de gesloten jeugdhulp;
- Aansluiting bij landelijke jeugdhulpstructuren;
- Realisatie regionale expertiseteams en bovenregionale expertisenetwerken.

De Wet verbetering beschikbaarheid jeugdzorg wordt op verschillende onderdelen uitgewerkt door het Besluit verbetering beschikbaarheid jeugdzorg. Het wetsvoorstel treedt deels op 1 januari 2026 en deels op 1 januari 2027 in werking. Na het vaststellen van de regiovisie wordt een uitvoeringsplan opgesteld waarin de verplichte onderdelen uit de wet (zie punten hierboven) concreet worden uitgewerkt. Daarmee voldoen we aan de juridische verplichtingen van de Wet verbetering beschikbaarheid jeugdzorg en het Besluit.

7. Duurzaamheid

Niet van toepassing

8. Extern draagvlak / burgerparticipatie

Het concept van de regiovisie in de vorm van het Hoofdpijnenbericht is voorgelegd voor vragen en reacties aan de volgende partners en stakeholders:

- Gemeenteraden van Lansingerland, Capelle ad IJssel en Krimpen ad IJssel;
- Adviesraad Sociaal Domein Lansingerland;
- Ervaringsdeskundigen (jongeren en ouders);
- Zorgaanbieders zijnde Enver, iHUB, Timon, Youz, Mentaal Beter, Pameijer, Prokino, Yulius, De Waag, Fivoor, Schakenbosch en de Viersprong;
- Gecertificeerde instellingen zijnde Jeugdbescherming Rotterdam Rijnmond, Leger des Heils en de William Schrikker Groep;
- Samenwerkingsverbanden in het Onderwijs zijnde KoersVO en PPO;
- Gemeente Barendrecht - Raadscommissie en Maatschappelijke Adviesraad;
- Gemeente Capelle a/d IJssel Adviesraad Sociaal domein;
- Gemeente Krimpen a/d IJssel Adviesraad Sociaal domein;
- Gemeente Goeree Overflakke - gemeenteraad en adviesraad;
- Gemeente Maassluis - Adviesraad Samenlevingszaken;
- Gemeente Nissewaard Raad en adviesraad;
- Gemeente Ridderkerk - Burgeradviesraad;
- Gemeente Rotterdam - Raadscommissie ZCWS en Brede Raad 010;
- Gemeente Voorne aan Zee - de Adviesraad Sociaal Domein en raadscommissie;
- Het Algemeen Bestuur van de GRJR (Gemeenschappelijke Regeling Jeugdhulp Rijnmond);
- Ambtelijk Overleg Jeugd (beleid) en directeuren sociaal domein van de 13 regiogemeenten;
- Contractmanagers van Uitvoeringsorganisatie GRJR.

9. Verdere procedure

Een werkgroep in de regio stelt een uitvoeringsprogramma op. In de werkgroep nemen ambtenaren deel van de gemeenten en medewerkers van de GRJR. Dit uitvoeringsplan wordt medio 2026 opgeleverd en ter besluitvorming voorgelegd aan de colleges van de dertien gemeenten. Verder dient de regiovisie als koers voor de regionale inkoopstrategie voor de inkoop van de regionale specialistische jeugdhulp per 2029. Dit proces organiseren we vanaf maart 2026 met de dertien gemeenten en de uitvoeringsorganisatie van de GRJR.

Bijlagen

1. Regiovisie Jeugdhulp Rijnmond 2026-2030 (I25.21845)
2. Raadsinformatiebrief Regiovisie Jeugdhulp Rijnmond 2026-2030 (U25.05559)
3. Advies van Adviesraad Sociaal Domein Lansingerland op het hoofdlijnenbericht van de Regiovisie Jeugdhulp Rijnmond 2026-2030 (I25.20345)
4. Reactie op het advies van de Adviesraad Sociaal Domein Lansingerland op het hoofdlijnenbericht van de Regiovisie Jeugdhulp Rijnmond 2026-2030 (U25.05556)
5. Uitgangspuntennotitie Doorontwikkeling Lokaal Team Sociaal Domein (T25.06751)

Onderwerp	Regiovisie Jeugdhulp Rijnmond
Portefeuillehouder	Leon Hoek
Registratienummer	BR2500095
Datum raad	26/02/2026

De raad van de gemeente Lansingerland;
Na het voorstel gelezen te hebben

Op basis van de argumenten

- met de Regiovisie Jeugdhulp Rijnmond 2026-2030 dragen we bij aan een nabije, passende en toekomstbestendig jeugdzorg;
- de Regiovisie Jeugdhulp Rijnmond 2026-2030 legt de koers vast zoals besproken op de beeldvorming 1 oktober 2025;
- de regiovisie sluit aan op ons lokale beleidsplan Kansrijk Opgroeien 2025-2028;
- de regiovisie is breed afgestemd met stakeholders;
- de visie voldoet aan de eisen van de Wet verbetering beschikbaarheid jeugdzorg.

Rekening te houden met

- de Regiovisie Jeugdhulp Rijnmond 2026-2030 raakt de wetgeving van de Jeugdwet en de Wet verbetering beschikbaarheid Jeugdzorg die jeugdhulpregio's verplichten een regiovisie vast te stellen met daarin verschillende elementen. Met het vaststellen van deze visie voldoen we aan de eisen die de wetgever stelt omtrent regiovisies van jeugdhulpregio's.

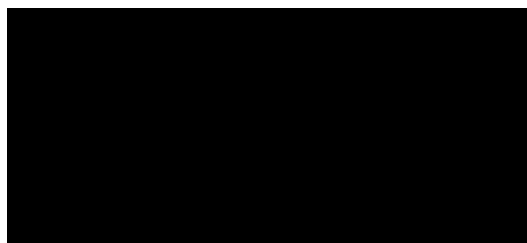
Besluit(en)

De Regiovisie Jeugdhulp Rijnmond 2026-2030 (I25.21845) vast te stellen.

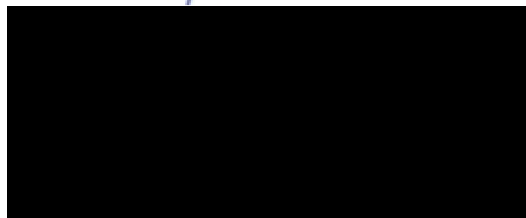
Dit Raadsbesluit is vastgesteld door de raad van de gemeente Lansingerland in zijn openbare vergadering van 26 februari 2026,

de griffier

de voorzitter

Eveline Hamelink-van Rens

Rik van der Linden